

Miljøgodkendelse

Breumvej 12, 6740 Bramming

27.5.2021

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

Oplysninger om husdyrbruget og ansøgningen

Husdyrbruget		Ejendom	
Husdyrbrugets CVR-nummer	39668807	Ejendomsnummer	5610309397
Husdyrbrugets navn	Rønhave Aps	CHR numre	43203
Beliggenhedsadresse	Breumvej 12		
Postnummer	6740		
By	Bramming		
Ansøger			
Ansøger navn	Jørn Kjær Madsen		
Ansøger adresse	Breumvej 12		
Ansøger postnummer	6740		
Ansøger by	Bramming		

Sag nr.: 21/2858

Sagsansvarlig: Anli

Skema nr.: 224084, version 2

Indsendt dato: 23.1.2021

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljo@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
KOMMUNENS AFGØRELSE	4
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR	5
UDNYTTELSE OG BORTFALD	8
MEDDELELSESPLIGT	8
ØVRIGE FORHOLD	8
OFFENTLIGGØRELSE	9
KLAGEVEJLEDNING	9
KOMMUNENS VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR VILKÅR	11
INDLEDNING	11
GENERELLE FORHOLD	11
Godkendelsens omfang	11
Tidligere godkendelser	11
Samdrift med andre husdyrbrug	12
HUSDYRBRUGETS INDRETNING OG DRIFT	12
Dyrehold, staldsystem og produktionsareal	12
Foder	13
Husdyrgødning	13
Spildevand/restvand	14
HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	14
Faste afstandskrav og planmæssige forhold	14
Landskab og kulturmiljø	15
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNING AF OMGIVELSERNE	16
Ammoniakupåvirkning af naturområder og beskyttede arter	16
Lugt	20
Transporter	21
Støj	22
Støv, fluer og skadedyr	23
Lys	23
Driftsforstyrrelser og uheld	23
RESSOURCER, AFFALD OG DØDE DYR	24
Ressourcer	24
Affald	24
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	25
ALTERNATIVE MULIGHEDER	26
SAMLET VURDERING	26
OFFENTLIGGØRELSE OG HØRING	27
BILAG 1	28
BILAG 2	29

Indledning

Hvad drejer sagen sig om?

Esbjerg Kommune har modtaget en ansøgning om en §16a miljøgodkendelse. Husdyrbruget på Breumvej 12, 6740 Bramming søger om at skifte fra mælkeproduktion fra tung race til mælkeproduktion fra jersey. Der sker ingen bygningsmæssige ændringer.

Offentliggørelse

Forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i 30 dage. Kommunen har i forbindelse med høringen ikke modtaget bemærkninger til projektet.

Læsevejledning

Miljø skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder landskab og natur med dens bestande af vilde planter og dyr.

Miljøgodkendelsen er opdelt i 3 dele:

- Del 1: Kommunens afgørelse
Fastlægger de vilkår, der skal gælde for husdyrbruget. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.
- Del 2: Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår
Indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og en begrundelse for de stillede vilkår.
- Del 3: Miljøkonsekvensrapport
Indeholder en miljøkonsekvensrapport, som er udarbejdet af ansøgers rådgiver. Rapporten beskriver mere detaljeret driften af husdyrbruget. Rapporten indeholder også en beskrivelse og en vurdering af de miljøpåvirkninger, som driften af husdyrbruget giver anledning til.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 2.

Kommunens afgørelse

Esbjerg Kommune meddeler miljøgodkendelse til kvægbruget på Breumvej 12, 6740 Bramming.

Godkendelsen omfatter:

- En uændret produktionsareal på 5.030 m².
- Tung race malkekøer ændres til jersey.

Godkendelsen meddeles efter § 16a, stk. 1 i husdyrbrugloven¹.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i afsnittet "Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår".

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer.

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og den medsendte miljøkonsekvensrapport. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at husdyrbruget med det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Husdyrproduktion

1. Miljøgodkendelsen af 3. januar 2017 for Breumvej 12, 6740 Bramming efter husdyrbruglovens §12 ophæves.
2. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Stald navn	Dyregruppe samt staldsystem	Produktionsareal m ²
5	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	120
6	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	240
7+8	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	180
	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	3.180
	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	310
9	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	1.000

3. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvise dokumentation for produktionsarealet størrelse. Denne dokumentation kan bestå af tegninger over staldenes indretning med angivelse af mål for de enkelte områder med dyr.

Indretning og drift

4. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
5. Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Husdyrgødning

6. Arealet af gødningslagre og typen af husdyrgødning skal være som beskrevet nedenfor.

Gødningslager	Gødningstype	Tilladt areal
Gyllebeholder 2.000 m ³ (eksisterende)	Ingen krav	499 m ²
Gyllebeholder 900 m ³ (eksisterende)	Ingen krav	210 m ²
Gyllebeholder 3.000 m ³ (eksisterende)	Ingen krav	704 m ²
Gyllebeholder 4.500 m ³ (eksisterende)	Ingen krav	727 m ²

7. Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, så spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

8. Påfyldning af gyllevogne og lignende skal ske enten med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb eller foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Landskabelige værdier

9. Læhegnet, der fremgår af kort 3, skal bevares og vedligeholdes og om nødvendigt skal der ske supplerende genplantning, hvis der opstår huller i læhegnet.

Lugt

10. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området, ud over det der ligger til grund for godkendelsen.

Støj

11. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget må i intet punkt – målt eller beregnet ved nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Grænseværdi (byzone)	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	45 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	45 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	40 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	40 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	40 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	35 dB(A)	½ time

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd-niveauer i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Reference-tiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

12. Støjvilkårene omfatter al støj fra husdyrbruget på ejendommens bygningsparcel, det vil sige også støj fra andet en faste tekniske installationer.
13. Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB(A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land og 50 dB(A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i byzone.
14. I forbindelse med ensilering gives der dispensation til, at grænsen mellem aften og nat fastsættes til kl. 23 i maksimalt 12 dage om året. Indenfor de

12 dage kan grænseværdien i aftenperioden, lørdage kl. 14-18 og søn- og helligdage kl. 7-18 forhøjes med 5 dB(A).

15. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen." Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

Støv

16. Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

17. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
18. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

19. For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.

Uheld

20. Beredskabsplanen, der fastlægger hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Råvarer og hjælpestoffer

21. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
22. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
23. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

24. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.

25. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ophør

26. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Udnyttelse og bortfald

En godkendelse efter §16a bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Med udnyttet menes, at det kan konstateres, at det projekt godkendelsen omfatter faktisk er gennemført. Nærværende godkendelse træder i kraft ved meddelelsen, da der allerede er påbegyndt ændring af dyreholdet.

Hvis en godkendelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige indenfor rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Meddelelesespligt

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til størrelsen af produktionsarealet, ændringer i dyretypen eller ændringer af staldsystem. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt.

Terrænregulering kan kræve landzonetilladelse og i nogle tilfælde også tilladelse efter anden lovgivning. For eksempel fastsætter vandløbsloven, at der ikke uden tilladelse må ændres på vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme. Kontakt Byggeri, Esbjerg Kommune inden du terrænregulerer, for at få en vurdering af hvilke tilladelser der evt. kræves.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 31. maj 2021 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (<https://dma.mst.dk>) og Esbjerg Kommunes hjemmeside (Esbjerg Kommunes hjemmeside www.esbjergkommune.dk/om-kommunen/annoncer/landbrug.aspx).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber den 28. juni 2021 kl. 23:59.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren, Styrelsen for Patientsikkerhed, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret.

En klage skal indsendes via Klageportalen. Klageportalen kan findes via forsiden på www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger sig på med NEM-ID.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet ansøgning via mail til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret er 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrbrugloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være

Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår

Indledning

Husdyrbruget på Breumvej 12 har søgt en miljøgodkendelse efter husdyrlovens §16a.

Ansøgningen er indsendt via det it-baserede ansøgningssystem på husdyrgodkendelse.dk. Som en del af ansøgningen har ansøger udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, der beskriver og vurderer husdyrbrugets påvirkninger af miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder natur og landskab.

Miljøkonsekvensrapporter er vedlagt som bilag 2.

Denne del af godkendelsen indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten og en begrundelse for de stillede vilkår.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelser og vejledning².

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været dialog med ansøger. I de tilfælde hvor Esbjerg Kommune supplerer ansøgeres miljøvurdering eller hvor kommunens miljøvurdering er en anden en ansøgers vurdering, vil dette fremgå af nedenstående afsnit.

Generelle forhold

Godkendelsens omfang

Husdyrbruget søger om at skifte fra mælkeproduktion fra kvæg af tung race til mælkeproduktion fra jersey. Der sker ingen bygningsmæssige ændringer.

For at Esbjerg Kommune til enhver tid kan kontakte den ansvarlige for husdyrbruget, er der stillet vilkår om, at ændringer i ejerforhold skal meddeles til Esbjerg Kommune.

Tidligere godkendelser

Esbjerg Kommune har i januar 2017 givet godkendelse til at udvide kvægbruget. Godkendelsen omfattede byggeri af plansilo. I september 2015 er der meddelt accept til etablering af velfærdstald.

I nærværende ansøgning er nudrift angivet i overensstemmelse med miljøgodkendelsen fra 2017 og 8 årsdriften er angivet efter miljøgodkendelse fra 2006.

---

² Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer); Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 2256 af 29. december 2020 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug); Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 1176 af 23. juli 2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Samdrift med andre husdyrbrug

Af husdyrbrugloven fremgår det, at hvis et husdyrbrug er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, så skal husdyrbrugenes godkendes samlet.

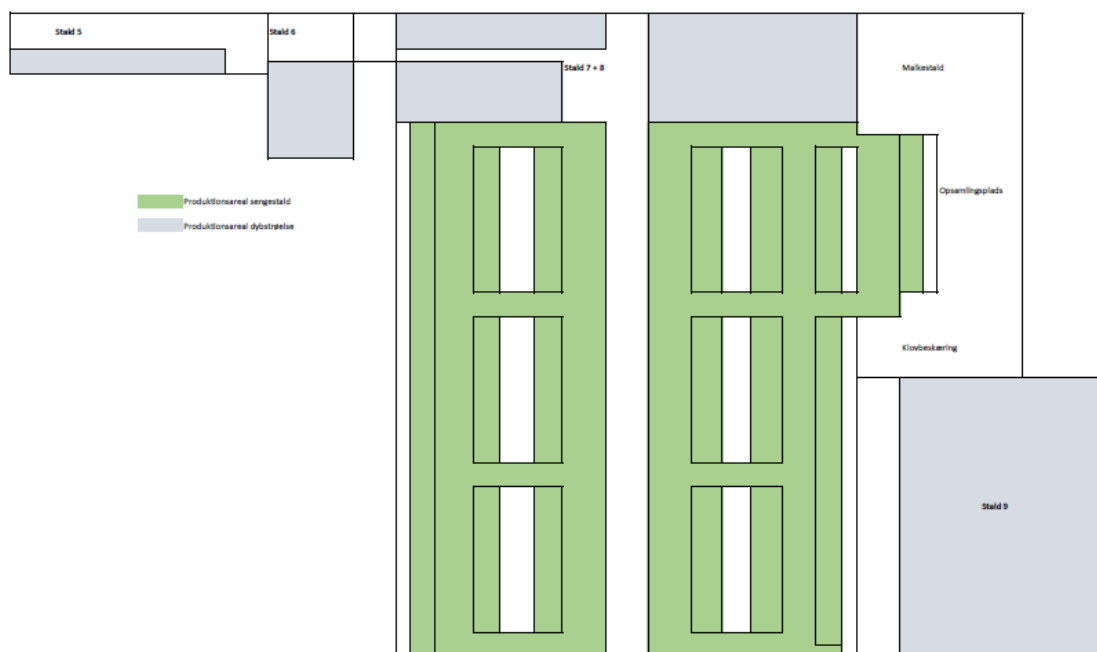
I miljøkonsekvensrapporten er det beskrevet, at udover Breumvej 12 ejer og driver Rønhave ApS flere ejendomme, og den nærmeste er Breumvej 10. De to husdyrbrug er beliggende med en afstand på ca. 125 m (luftlinje). På baggrund af afstanden mellem de to husdyrbrugs anlæg, og de forskellige kategorier af kvæg vurderer Esbjerg Kommune, at de to husdyrbrug ikke er teknisk, forureningsmæssigt og driftsmæssigt forbundne. Esbjerg Kommune meddeler således en særskilt miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på Breumvej 12.

Husdyrbrugets indretning og drift

Dyrehold, staldsystem og produktionsareal

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for indretning og drift af de enkelte stalde. Der er angivet oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal.

Stald Darum

Kort 1: Produktionsarealer (grønne = sengestalde), grå = dybstrøelse). Beregning af produktionsarealer fremgår af bilag 1

Produktionsarealet defineres som det areal i stalden, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning (dvs. arealer hvor dyrene kan stå, gå og ligge).

Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget indenfor de seneste 8 år.

Nudrift og 8 års drift:

I ansøgningen er nudrift og 8 års drift opgjort på baggrund af den hidtidige lovlige produktion på ejendommen på baggrund af følgende:

- Miljøgodkendelse efter §12 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Afgørelsen er meddelt d. 3. januar 2017.
- Accept efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen til etablering af velfærdstald. Accepten er meddelt den 21. september 2015.
- Miljøgodkendelse efter §33 i Miljøbeskyttelsesloven. Afgørelsen er meddelt den 8. december 2006.
- Tilsyn

Esbjerg Kommune har gennemgået oplysningerne i ansøgningen og vurderer, at det angivne produktionsareal i nudrift og 8 års drift er korrekt. Produktionsarealet i nudrift og 8-års drift er angivet som nettoareal.

Ansøger oplyser følgende:

Det der indgår i arealet, er alle gangarealer inkl. tværgange mv. samt den del af sengebåsene, som er fra nakkebommen og ud til sengebåsekanten. Dvs. den del af sengene, hvor koen kan stå.

For dybstrøelsesarealerne er det hele arealet, hvor dyrene kan opholde sig, der indgår i produktionsarealet.

Opsamlingsplads, klovbeskæringsområde og udendørs gangarealer, hvor dyrene ikke kan opholde sig, når de ikke er til malkning og klovbeskæring, er ikke medregnet i produktionsarealet.

Ansøgt drift:

Produktionsarealet i ansøgt drift er angivet som netto, jf. ovenstående.

Størrelsen af produktionsarealet, dyretyper og staldsystem danner grundlag for de beregninger, der foretages i ansøgningsskemaet. Der stilles derfor vilkår, der fastholder disse forudsætninger så det sikres, at miljøpåvirkningen fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Foder

Opbevaring af foder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Etablering og drift af ensilageopbevaring, herunder ensilage i markstakke, skal ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. I forbindelse med opbevaring af ensilage på markarealer, fastsætter husdyrgødningsbekendtgørelsen krav om, at næringsstoffer fra ensilagerester og lignende skal kunne optages af de efterfølgende afgrøder.

Det er kommunens vurdering, at opbevaringen af ensilage er tilstrækkelig reguleret ved reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, og at der ikke er behov for at fastsætte yderligere vilkår.

Der stilles vilkår om, at foderopbevaringen skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Husdyrgødning

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten er der angivet oplysninger om gødningslagre og gødningstyper.

Typen af husdyrgødning og arealet af opbevaringslageret er væsentlige forudsætninger for beregninger i it-ansøgningen. I miljøgodkendelsen stilles der derfor vilkår, der fastholder forudsætningerne.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter krav til husdyrbrugets opbevaringskapacitet så det sikres, at udbringning af gødning kan ske i overensstemmelse med udbringningsreglerne. Der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Husdyrbruget har pligt til at udarbejde en opdateret opgørelse over kapaciteten, når der foretages ændringer på husdyrbruget. Esbjerg Kommune har derfor i forbindelse med miljøtilsyn mulighed for at følge op på, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig og at der foreligger en opdateret kapacitetsopgørelse baseret på det aktuelle dyrehold.

Oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret i ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Spildevand/restvand

Ansøger har redegjort for afløbsforhold i miljøkonsekvensrapporten.

Det er efterfølgende telefonisk oplyst, at der ikke sker afledning af sanitært spildevand fra driftsbygningerne på ejendommen. Kontorbygningen ligger på naboejendommen, som ikke er en del af denne godkendelse.

Det vurderes, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand/restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

På nuværende tidspunkt nedsives tagvand/overfladevand. Hvis tagvand/overfladevand på et senere tidspunkt ønskes afledt til vandløb, forudsætter dette en udledningstilladelse, og hvis eksisterende fælles rørledninger anvendes, skal der desuden søges om tilladelse til medbenyttelse i henhold til vandløbsloven.

Husdyrbrugets beliggenhed

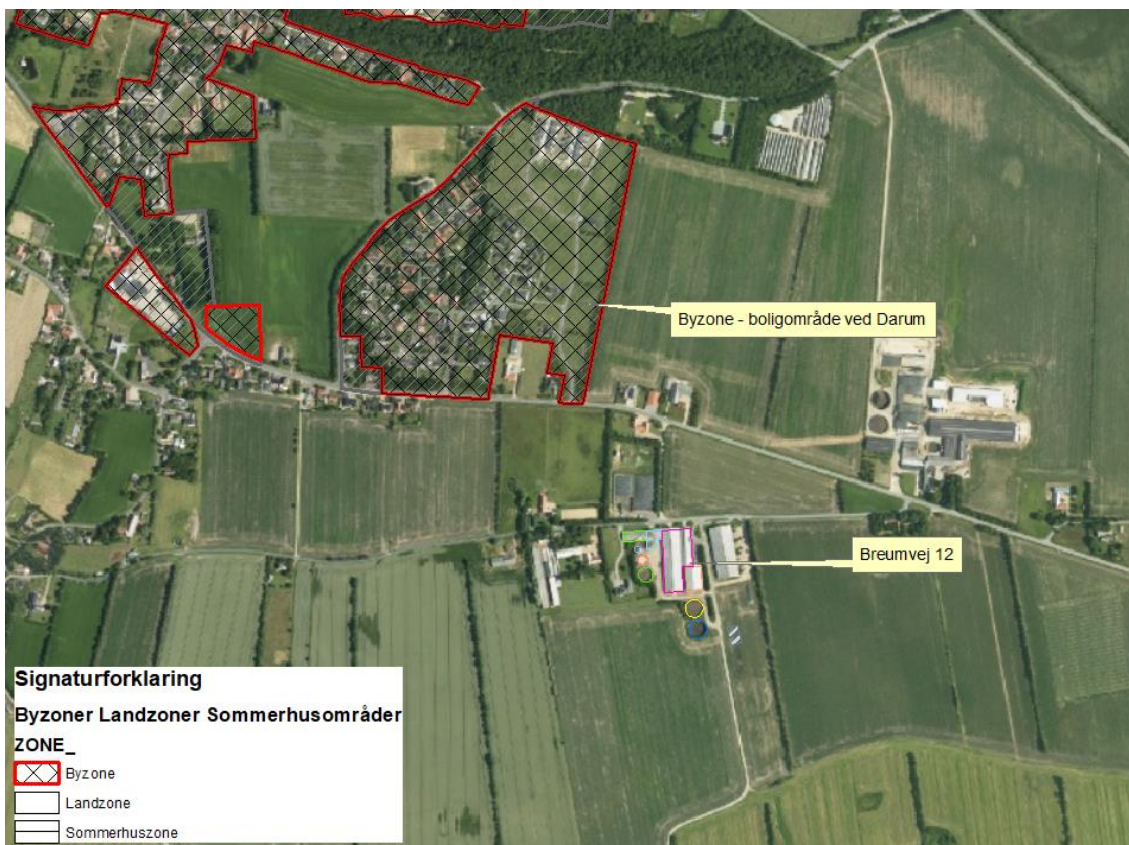
Faste afstandskrav og planmæssige forhold

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 2.

Husdyrbrugloven fastsætter en række afstandskrav til husdyrbrugets beliggenhed.

Esbjerg Kommune har gennemgået ansøgers oplysninger og er enig med ansøger i, at de gældende afstandskrav er overholdt.

Kort 2. Husdyrbrugets beliggenhed

Afstandskrav i § 8 i husdyrbrugloven (afstande til naboskel, vandløb, søer, boringer, vej og egen beboelse) gælder kun for nye stalde, gyllebeholdere og lignende. Da ansøgningen ikke indeholder byggeri, er afstandskravene ikke relevante.

Landskab og kulturmiljø

Bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug kan indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet og vurderet påvirkningen af landskabet.

I den konkrete sag, er der tale om en dyrehold i eksisterende lovlige bygninger. Idet der ikke sker en udvidelse af ejendommens bygningsmasse, er påvirkningen af landskabet uændret, hvorfor hensynet til landskabet ikke tilsidesættes.

Der er dog i tidligere miljøgodkendelse stillet vilkår til at det eksisterende læhegn jf. kort 3 skal bevares og vedligeholdes og om nødvendigt skal der ske genplantning. Dette vilkår fastholdes.

Kort 3: Oversigt over læhegn. Grøn markering er læhegn, der skal bevares.

Husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne

Ammoniakpåvirkning af naturområder og beskyttede arter

Der sker en ammoniakemission fra husdyrbrugets stalde og lagre af husdyrgødning, som kan påvirke den omkringliggende natur med dens bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt et beskyttelsesniveau for hvor meget ammoniak der må udledes til naturområder (kategori 1-3 natur). Ifølge klagenævnets praksis er dette beskyttelsesniveau tilstrækkeligt til, at sikre beskyttelsen af omkringliggende naturområder³.

Der skal også foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke internationale naturområder eller yngle og rasteområder for bilag IV-arter⁴.

Ansøger har vurderet følgende: På baggrund af de indsatte naturpunkter i ansøgning og beregning af ammoniakbelastningen på den nærmeste natur vurderes det samlet at, ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en forringelse af miljøet.

Der ændres ikke på bygninger i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse. Godkendelsen vil derfor ikke medføre, at der ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger, eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der

³ For eksempel MNK-132-00091 og MKN-132-00109

⁴ Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levesteder for flagermus. Der sker dermed ikke fysiske ændringer i forbindelse med godkendelsen, der kan være til skade for bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder. Det vurderes at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til internationalt og nationalt beskyttede arter af planter og dyr, og uden at påvirke den biologiske mangfoldighed negativt.

Esbjerg Kommune har følgende bemærkninger til ansøgers vurdering.

Ammoniakemission

I ansøgningen beregnes ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Beregningerne viser, at ammoniakemissionen falder fra 6.187 kg NH₃/år til 6.156 kg NH₃/år fra nudrift til ansøgt drift. Faldet skyldes, at en eksisterende gyllebeholder tages ud af drift. Dog sker der en stigning fra 8 års drift til ansøgt drift fra 5.347 kg NH₃/år til 6.156 kg NH₃/år.

Naturområder omkring husdyrbruget

Der ligger flere beskyttede naturområder omkring ejendommens anlæg. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 1.500 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne.

Repræsentative naturområder og øvrige beskyttelsesinteresser ses på nedenstående kort. De enkelte naturområder er nummereret med et tal.

Kort 4: Anlægget med nummererede naturpunkter. Cirklen viser den afstand der er beregnet til.

I tabel 1 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af relevante data.

Kategori natur						
Naturpunkt		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Naturkategori	Kumulation (Antal andre husdyrbrug der bidrager)	Beskyttelsesniveau
1	Mose	0,1	0,5	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
2	Mose	0,0	0,2	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
3	Mose	0,1	0,4	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
Bilag IV arter						
Naturpunkt / art		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Note		
3	Strandtudse	0,1	0,4	Der er observeret strandtudse i engene syd for lokalitet 3.		
Internationale naturbeskyttelsesområder						

Navn/nr. på int. natur-område	Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Note
Grå Grøn klit bag diget. Habitatområde 78 - Vadehavet	0,0	0,1	

Tabel 1. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

Beskyttelsesniveau for kategori 1-3 natur

Som det fremgår af tabellen herover, er beskyttelsesniveauet for kategori 1-3 natur overholdt.

Naturområder der ikke er omfattet af husdyrbruglovens kategori 1-3

Husdyrbruglovens kategori 1-3 omfatter langt de fleste beskyttede naturområder. Dog er moser, som ligger i Natura 2000, samt enge, søer og strandenge ikke omfattet. Esbjerg Kommune vurderer, at der i den konkrete sag ikke er nogen af de nævnte lokaliteter, der modtager belastninger i en størrelsesorden, der vil føre til tilstandsændring.

Bilag IV-arter

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Ifølge klagenævnspraksis skal påvirkningen af bilag IV-arter vurderes ud fra anlæggets påvirkning af omgivelserne.

Ud fra det konkrete og generelle kendskab til bilag IV arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der i lokalområdet kan forekomme følgende bilag IV-arter: grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse, spidssnudet frø, odder, snæbel og af flagermus følgende arter vand-, frynse-, trolde-, dværg-, pipistrel-, brun-, syd-, skimmel- og langøret flagermus.

Konkret er der kendskab til strandtudse i engene syd for anlægget (umiddelbart syd for lokalitet 3). Belastningen af den konkrete lokalitet er så lille, at der med sikkerhed ikke vil ske tilstandsændring af lokaliteten.

På baggrund af kommunens konkrete viden om de enkelte arters yngle- og rasteområder samt den generelle viden om, hvor arterne findes og hvilke aktiviteter, der kan komme i konflikt med hensynet til deres beskyttelse jf. DMUs Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁵, vurderes det, at yngle- eller rastesteder for bilag IV arterne omkring anlægget ikke påvirkes i en grad, der kan forventes at tilsidesætte beskyttelsen af disse, da anlægget ikke direkte eller indirekte via kvælstofdepositionen fra anlægget vil kunne påvirke yngle- og rasteområder væsentligt.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Jævnfør habitatdirektivet er der pligt til at vurdere påvirkningen af internationale naturbeskyttelsesområder. Afgørelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som altovervejende hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

⁵ Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁵ – til brug i administration og planlægning

I den konkrete sag er beskyttelsesniveauet overholdt, og der er ikke særlige forhold, som skulle betinge en afvigelse herfra.

Samlet vurdering

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at afgørelsen ikke vil tilsidesætte beskyttelsen af omgivende lokale, regionale eller internationale naturområder eller beskyttede arter, og at der derfor ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofemissionen fra anlægget.

Lugt

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort et produktionsareal der er på ejendommen og hvilken dyreart der er tale om.

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Beskyttelsesniveau for lugt

Lugtgener fra stalden vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget som udgangspunkt ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgeneafstande. Geneafstanden er fastsat under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. For eksempel vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel overfor lugt end beboere i byområder.

Geneafstanden beskriver den afstand, som der minimum skal være fra husdyrbruget til nabobeboelse, samlet bebyggelse og til byzone. Beboelsesejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Geneafstanden afsættes normalt i centrum af stalden. Hvis der i ansøgningen er flere staldafsnit, der hver bidrager med lugt, beregner ansøgningssystemet en vægtes gennemsnitsafstand, som tager hensyn til lugten fra de enkelte stalde og staldenes indbyrdes placering. For at beskyttelsesniveauet er overholdt, skal den vægtede gennemsnitsafstand være større end den korrigerede geneafstand.

Geneafstanden beregnes i ansøgningssystemet. I beregningerne korrigeres der for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår lugtberegningerne og det er vurderet, at beskyttelsesniveauet for lugt er delvist overholdt.

Esbjerg Kommune har gennemgået lugtberegningerne.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er udpeget som Gl. Darumvej 28. Nærmeste samlede bebyggelse er ved Gl. Darumvej 26, mens nærmeste byzone er St. Darum. Esbjerg Kommuner vurderer, at udpegningerne er korrekte. Der vurderes også at være angivet korrekte oplysninger om andre husdyrbrug (kumulation).

Esbjerg Kommune er derfor enig med ansøger i, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt til samlet bebyggelse og nabobeboelse.

Geneafstanden til byzone er ikke overholdt, men kommunen kan vurdere om der er grundlag for at meddele godkendelse, da ansøgt korrigeret geneafstand er mindre end eller lig med nudrift korrigeret geneafstand, og vægtet gennemsnitsafstand er større end 50 % af geneafstand. Hensigten med bestemmelsen er at give mulighed for at eksisterende husdyrproduktioner kan foretage enkelte produktionsmæssige tilpasninger, hvis lugtgenerne ikke forøges.

I nærværende sag sker der hverken etablering, udvidelse eller ændringer af produktionsarealet. På den baggrund og med henvisning til ansøgningen, hvori det fremgår, at geneafstanden til byzone i ansøgt drift er lig med geneafstanden i nudrift, og den vægtede gennemsnitsafstand er større end 50 % af geneafstanden meddeler kommunen godkendelse til det ansøgte projekt.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som væsentlig generende.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtgener, ud over det der ligger til grund for godkendelsen.

Lugt fra gyllebeholdere og håndtering af gødning

Der kan opstå lugtgener i forbindelse med omrøring og pumpning af gylle og når der håndteres fast husdyrgødning.

I miljøkonsekvensrapporten er gødningshåndteringen beskrevet.

Håndtering af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. For yderligere at imødegå uheld ved håndtering og pumpning af gylle inklusive påfyldning af gyllevogne, stilles der regulerende vilkår til dette. Det vurderes, at det ikke er relevant at stille skærpede krav til tidsrum for pumpning og omrøring af gylle, da der ikke er naboer i umiddelbar nærhed af bedriften.

Transporter

Udgangspunktet er, at færdsel på offentlig vej alene reguleres af politiet efter færdselslovens regler. I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til bedriften. For husdyrbrugets egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Endelig kan der stilles vilkår om, at til- og frakørsel kun må ske på bestemte tidspunkter.

Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrgodkendelsesloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet antal transportere i nudrift og ansøgt drift. Der er også en beskrivelse af til- og frakørselsforhold.

Esbjerg Kommune er enig i ansøgers vurdering af støj fra transportere. Det vurderes ikke nødvendigt at stille skærpede vilkår til transportere.

Rystelser

På et husdyrbrug er det primært transportere der kan give anledning til rystelser. I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet rystelser.

Esbjerg Kommune er enig med ansøger i, at rystelser i forbindelse med driften af husdyrbruget ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjkloder på et husdyrbrug er malke- og køleanlæg, pumper, ventilation, intern transporter, korntørring og lignende.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet de forskellige støjkloder på husdyrbruget, med angivelse af hvornår og hvor længe støjkloderne er i drift.

Esbjerg Kommune supplerer ansøgers vurdering med følgende:

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier fastsættes som vilkår i miljøgodkendelsen.

Esbjerg Kommune har vurderet, om det er sandsynligt at støjvilkårene vil kunne overholdes med den planlagte drift. Foderblanding foregår i perioden 4.30 til 12.00. Den foregår både inde i foderladen og ude syd for plansiloerne. Det vurderes muligt at overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser i forbindelse med foderblanding.

På baggrund af varighed, tidsrum og placering af øvrige støjkloder vurderes det samlet set, at det vil være muligt at overholde støjvilkårene.

I forbindelse med ensilering er det oplyst, at det kan være nødvendigt at arbejde udenfor normal arbejdstid. Det er oplyst, at det forventes at ensileringen strækker sig over ca. 12 dage om året. Esbjerg Kommune vurderer, at der i perioder med ensilering er risiko for, at støjgrænser ikke vil kunne overholdes i aften og nattetimer.

Ifølge Vejledning fra Miljøstyrelsen, Ekstern støj fra virksomheder (vejledning nr. 5/1984), kan den tidsmæssige definition af dag, aften og nat afviges ved toholdsdrift, så grænsen mellem nat og dag fastsættes til kl. 6 eller grænsen mellem aften og nat til kl. 23. Der kan ikke anvendes en kombination af disse, da det er afgørende, at omboende kan få 8 timers sammenhængende søvn. På virksomheder, hvor arbejdet er stærkt sæsonbetonet, kan det ifølge vejledningen overvejes, hvorvidt det i sådanne situationer vil være rimeligt at afvige de vejledende støjgrænser.

Esbjerg Kommune vurderer, at der ved ensilering er tale om stærkt sæsonbetonet arbejde, der samtidig vurderes at have karakter af toholdsdrift. For at sikre en optimal ensileringsproces, skal arbejdet foregå i tørvejr. Når ensileringen er i gang, skal den afsluttes og stakken overdækkes indenfor en kort tid for at sikre, at der ikke sker en fejlægning, der forringer foderkvaliteten. Der er således brug for en vis fleksibilitet, for at sikre en hensigtsmæssig drift af husdyrbruget i sæsonen for ensilering.

Esbjerg Kommune vurderer på den baggrund, at de vejledende støjgrænser kan fraviges i en kortere periode, og at den tidsmæssige definition af grænsen mellem aften og nat i denne kortere periode kan ændres. På den baggrund gives der mulighed for, at ensilering kan foregå op til 12 dage årligt indtil kl. 23.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Esbjerg Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af husdyrbrugets støjbelastning i omgivelserne udføres på husdyrbrugets bekostning.

Støv, fluer og skadedyr

Støv

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for støvgener.

Esbjerg Kommune er enig i ansøgers vurdering af, at husdyrbruget kan drives uden at medføre væsentlige støvgener. I vurderingen er der lagt vægt på afstanden til naboer og transportvejenes placering.

For at sikre, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve støvgener, stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener, som tilsynsmyndigheden finder væsentlige.

Fluer og skadedyr

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for bekæmpelsen af fluer og skadedyr.

Esbjerg Kommuner vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der stilles vilkår om, at fluer og skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Som nævnt under afsnit vedrørende foder stilles vilkår om opbevaring af foder i relation til risiko for tilhold af skadedyr. Samtidig stilles der vilkår om, at skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for belysning.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives, uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at lys skal være slukket, når det ikke er påkrævet af produktionsmæssige eller dyrevelfærdsmæssige årsager.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gylletanken, spild af olie- og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

Ansøger har redegjort for forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger i miljøkonsekvensrapporten.

Esbjerg Kommune har valgt at supplere ansøgers vurdering med følgende:

Ejendommen ligger i en lavning, og der er ingen grøfter eller dræn i nærheden. Ved et evt. gylleudslip vil gyllen blive omkring gyllebeholderne. Gyllen vil herefter kunne opsamles med slamsuger eller lignende.

På baggrund af beholdernes beliggenhed og terrænforhold vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af husdyrgødning er tilstrækkelige til at imødegå forurening i forbindelse med et eventuelt

gylleudslip og at der i det konkrete tilfælde ikke er behov for at skærpe husdyrbe- kendtgørelsens regler for sikring af gyllebeholdere. Dog stilles der i miljøgodkendel- sen vilkår om, at pumpning af gylle skal foregå under opsyn.

For at imødegå uheld, stilles der vilkår til håndtering og opbevaring af olier og ke- mikalier og affald herfra, samt til tankning på tæt bund.

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvornår og hvordan der skal reageres. Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal revideres årligt, at planen skal kunne forevises tilsynsmyndigheden på forlangende, og at planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte.

For at minimere uheld ved ophør af driften af husdyrproduktionen, stilles der vilkår om tømning og rengøring af produktionsanlæg, gødningsopbevaringsanlæg m.m. samt bortskaffelse af affald.

På baggrund af ovennævnte beskrivelse og de stillede vilkår vurderes det, at hus- dyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger til at imødekomme uheld og unormale driftsforstyrrelser.

Ressourcer, affald og døde dyr

Ressourcer

Husdyrbrugets brug af ressourcer er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at husdyrbrugets drift ikke adskiller sig væ- sentlig fra lignende bedrifter, og at der ikke forekommer særligt ressourceforbrug- ende aktiviteter på ejendommen. Ressourceforbruget forventes ikke at have en væ- sentlig indvirkning på miljøet.

Olietanke er omfattet i olietankbekendtgørelsen⁶ og der stilles ikke særskilte vilkår hertil.

Affald

Opbevaring og bortskaffelse af de forskellige affaldsfraktioner er beskrevet i miljø- konsekvensrapporten.

Affaldet skal kildesorteres, og genbrugeligt affald må således ikke bortskaffes sam- men med f.eks. forbrændingseget affald. Ved tilsyn på ejendommen er det kon- stateret, at der er opstillet containere til sortering af affaldet.

På baggrund af beskrivelsen i miljøkonsekvensrapporten vurderer Esbjerg Kom- mune, at affald ikke vil have en væsentlig betydning for omgivelserne og miljøet hvis affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes affaldsregulativer (husholdningsaffald/erhvervsaffald).

Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbrugets affald skal bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer, ligesom der stilles vilkår til opbevaring og håndtering af olie- og kemikalieaffald.

---

⁶ Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsy- stemer og pipelines.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr⁷.

Esbjerg Kommune stiller vilkår om, at ved evt. produktionsophør skal produktionsanlæg mv. tømmes og rengøres grundigt lige som evt. miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter gældende regler.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Hvis ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på mere end 750 kg NH₃-N/år, skal kommunen i forbindelse med miljøgodkendelsen sikre sig, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) er reduceret til et niveau, der svarer til det niveau for emission, der kan nås ved at anvende "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Den maksimale emissionen fastlægges på baggrund af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beregningerne sker via ansøgningssystemet. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at opfylde kravet til maksimal emission. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for, at BAT emissionsniveauet er overholdt.

Esbjerg Kommune har gennemgået beregningerne og vurderer, at det er de korrekte forudsætninger der ligger til grund for beregningerne. Esbjerg Kommune er således enig med ansøger i, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er reduceret til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er knyttet til valg af staldsystem/-teknologi og opbevaring af husdyrgødning. I den konkrete ansøgningen anvendes følgende:

- En del af staldafsnittene er forsynet med dybstrøelse, hvor ammoniakfordampningen er lavere end spaltstald, da der er færre dyr pr. m².

Der foretages skrabning af gyllekanaler i et staldafsnit med linespil. Tidligere blev der også foretaget skrabning af spalterne. Der var i tidligere miljøgodkendelse stillet vilkår til antal skrabninger på og under spalterne. Ny viden har medført, at spaltteskrabere ikke længere er på teknologilisten, og emissionsfaktoren for staldsystemet "Sengestald med spalter (kanal, linespil)" og "Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)" blev fastsat til det samme niveau på 1,16 kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år.

Der er således ikke længere fagligt belæg for, at skraberer i kanalen i stalden med linespil skal køre hver 8. time, da dette ikke er en forudsætning for den gældende emissionsfaktorer fra stalden. Der er således ikke basis for at kræve skrabning af kanalerne hver 8. time, men stalden skal fortsat drives fornuftigt, så gyllen sluses ud efter behov.

---

⁷ Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring af døde produktionsdyr

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er reduceret til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Alternative muligheder

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for alternative muligheder.

Samlet vurdering

Husdyrbrugets væsentlige direkte og indirekte påvirkning af miljøet er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at det ansøgte, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet herunder navnlig i forhold til:

- landskabelige værdier
- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- jord, grundvand og overfladevand
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Offentliggørelse og høring

Forudgående inddragelse af offentligheden

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk) og Esbjerg Kommunes hjemmeside www.esbjergkommune.dk/om-kommunen/annoncer/landbrug.aspx den 5. marts 2021 til 19 marts 2021.

Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til ansøgningen, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger. Kommunen har i forbindelse med annonceringen ikke modtaget bemærkninger til ansøgningen.

Høring af udkast til afgørelse

I forbindelse med den offentlige høring i minimum 30 dage er der ikke kommet bemærkninger til projektet.

Bilag 1

Produktionsareal Darum

02-12-2020

Stald 5+6+7

Syge, aflastning og kælvningsbokse
Dybstrøelse

	Antal	Bredde	Længde	I alt
Syge (stald 5)	1	3,35	35,8	120
Kælvning (stald 6)	1	14,55	16,5	240
Syge (stald 7)	1	4,00	13,3	53
Kælvning (stald 7)	1	7,00	10,0	70
Kælvning (stald 7)	1	14,75	12,7	187
I alt stald 5+6+7 dybstrøelse				670

Stald 7+8

Sengestald m. spalter (kanal linespil) vest

Gangareal foderbord	2	3,50	90,0	630
Gangareal mellem senge	2	2,60	90,0	468
Tværgang	1	2,25	5,7	13
Tværgang	1	2,00	4,3	9
Tværgang	1	2,95	4,3	13
Tværgang	1	3,15	4,3	14
Sengeareal del produktionsareal	2	1,75	79,7	279
Sengeareal del produktionsareal	1	1,75	90,0	158
				1.582

Sengestald m. spalter (kanal linespil) øst

Gangareal foderbord	2	3,40	90,0	612
Gangareal mellem senge	2	2,80	90,0	504
Tværgang	1	2,25	8,6	19
Tværgang	1	3,50	4,3	15
Tværgang	1	3,00	4,3	13
Tværgang	1	3,15	4,3	14
Sengeareal del produktionsareal	2	1,75	78,1	273
Sengeareal del produktionsareal	1	1,75	84,3	147
				1.598

Sengestald m. spalter (kanal bagskyl) v. opsamlingsplads

Gangareal mellem senge	1	2,25	29,0	65
Tværgang	1	2,25	4,3	10
Tværgang	1	3,50	4,3	15
Sengeareal del produktionsareal	2	1,75	25,7	90
				180

I alt stald 7+8 sengestald m. spalter

3.360

Stald 9

Velfærdshal dybstrøelse hele arealet

	Antal	Bredde	Længde	I alt
Velfærdshal nykælvere	1	25,00	40,0	1.000

Darum i alt produktionsareal

5.030

Bilag 2

Miljøkonsekvensrapport

Indhold

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	30
EJENDOMS- OG BEDRIFTSOPLYSNINGER	30
INDLEDNING OG BESKRIVELSE	30
Husdyrbrugets beliggenhed	30
Driftsbygninger	32
Dyrehold, staldsystem og produktionsareal	33
Foder	34
Gødningsopbevaring	35
Energi- og vandforbrug	35
Råvarer og hjælpestoffer	35
Affald	36
Spildevand/restvand	37
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM.	38
Lugt	38
Støj og transport	39
Støv, fluer og skadedyr	42
Lys	42
Driftsforstyrrelser og uheld	42
Landskab og kulturmiljø	43
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	43
OPHØR	46
ALTERNATIVE MULIGHEDER	46
BEFOLKNING OG MENSKEKERS SUNDHED	46

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Ejendoms- og driftsoplysninger

Der ansøges om godkendelse til husdyrbruget beliggende på Breumvej 12, 6740 Bramming, matrikel nr. 34 c, st. Darum By, Darum. Ejendomsnummeret er 309397. Bedriftens CVR nr. er 39668807 og CHR nr. er 43203. Husdyrbruget ejes af Jørn Kjær Madsen og drives af Rønhave Aps.

Indledning og beskrivelse

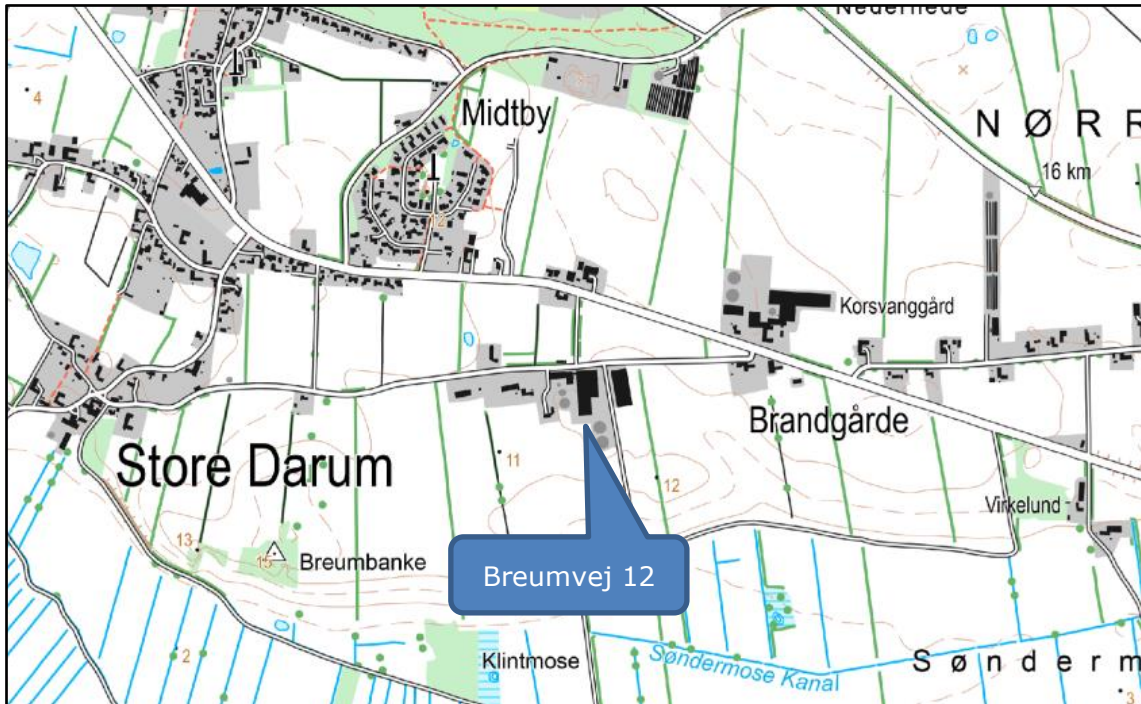
Rønhave Aps ønsker ansøger om en ny miljøgodkendelse for at lovliggøre omstillingen af mælkeproduktionen fra tung race til jerseykøer. Der ansøges ikke om ændringer i staldforholdene.

Der er indsendt ansøgning om miljøgodkendelse via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk skema nr. 224084.

Rønhave Aps ejer og driver en række ejendomme med dyrehold, og den nærmeste anden ejede ejendom er Breumvej 10, der ligger ca. 125 m fra Breumvej 12. Breumvej 10 har miljøgodkendelse til produktion af småkalve. Grundet afstanden og de forskellige kategorier af kvæg vurderes de to ejendomme ikke at være teknisk eller forureningsmæssigt forbundet

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "25-020-130 Landområde mellem Breumbanke og Darumspang" i Esbjerg Kommuneplan 2014-2026. Anvendelsen fastlægges til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, pelsdyravl og lignende. Overflødige landbrugsbygninger kan bruges til andet erhvervsformål af håndværksmæssig karakter uden behov for større udbygning. Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 1.

Kort 1. Husdyrbrugets beliggenhed.

Husdyrbrugets anlæg (plansilo tættest beliggende) ligger ca. 130 m fra eksisterende byzoneområde, Store Darum, og ca. 340 m fra nærmeste samlede bebyggelse i landzone begyndende ved GI Darumvej 26.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt, og som ikke er ejet af ansøger, er GI Darumvej 28, 6740 Bramming, og den ligger 75 m fra nærmeste plansilo.

Afstandskrav og de aktuelle afstande fremgår af nedenstående tabel 1. Afstanden er målt fra nærmeste driftsmæssige bygning på ejendommen.

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabobeboelse GI Darumvej 28	75 m	Fra ny plansilo	50 m
Lokalplanområde	130 m	-	50 m
Byzoneområder Store Darum	130 m	-	50 m
Sommerhusområde	>50 m	-	50 m
Naboskel matrikel nr. 59a St. Darum By, Darum	15 m	-	30 m
Beboelse på samme ejendom	15 m	-	15 m
Levnedsvirksomhed	>25 m	-	25 m
Almen vandindvindingsanlæg	>50 m	-	50 m
Ikke almen vandindvindingsanlæg	>25 m	-	25 m
Vandløb	>15 m	-	15 m
Dræn	>15 m	-	15 m
Sø	550 m	-	15 m
Offentlig vej	8 m	-	15 m
Naturområde omfattet af §7 i husdyrloven	>10 m	-	10 m

Tabel 1. Oversigt over afstande sammenholdt med afstandskrav i husdyrlovgivningen.

Husdyrbruget opfylder afstandskravene i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug på nær afstandskravet i §8 på 30 m til naboskel.

Der sker ikke nogen udvidelse af produktionsarealet eller driftsbygningerne. Vedr. placering af plansiloen er der i tidligere godkendelse givet dispensation til afstandskravet til naboskel.

Da der ikke sker ændringer i driftsbygningerne, vurderes det, at der ikke vil være væsentlige gener for omgivelserne som følge af en ny miljøgodkendelse til ejendommen.

- § 6: Afstande til nabobeboelse, eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde samt områder i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål.
- § 7: Forbudszone for etablering, udvidelse eller ændring indenfor 10 m fra nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej, levnedsmiddelvirksomhed og egen beboelse.

Husdyrbruget ligger mindre en 300 m fra St Darum, der er byzone. Dermed er husdyrbruget omfattet af § 20 i husdyrloven. Det betyder, at ved vurdering af ansøgningen skal det sikres, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses. Vurdering af evt. gener for omboende fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering under emnerne lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.

Driftsbygninger

Ejendommen anvendes til goldkøer, kælvkvier og nykælvare for alle Rønhave´s besætninger. Goldkøerne bliver flyttet til Breumvej 12 ca. en måned før kælvning. Nyfødte kalve bliver umiddelbart efter fødsel flyttet til Breumvej 10.

Driftsbygningerne fremgår af nedenstående tabel og kort. Gyllebeholder nr. 4 på 200 m³ er taget ud af drift og indgår derved ikke i ansøgt drift.

På ejendommen er der følgende bygninger, som angivet i tabel 3.

Nr.	Anvendelse	Areal / rumfang
1	Stuehus/garage	
2	Gyllebeholder	2.000 m ²
3	Gyllebeholder	900 m ²
4	Gyllebeholder (taget ud af drift)	200 m ²
5	Syge- og karantænestald	614 m ²
6	Lade/stald	440 m ²
7	Løsdriftsstald	3.200 m ²
8	Malkestald	850 m ²
9	Velfærdsstald	1.200 m ²
10	Foderlade	3.000 m ²
11	Gyllebeholder	3.000 m ²
12	Gyllebeholder	4.500 m ²
13	Plansilo	2.000 m ²
14	Plansilo (30x60 m)	1.800 m ²
15	Forplads	390 m ²

Tabel 3: Bygningsforklaring.

Driftsbygningernes placering fremgår af kort 3.

Kort 3: Situationsplan.

Dyrehold, staldsystem og produktionsareal

Oplysningerne fra ansøgningen omkring dyretype, staldsystem og produktionsareal fremgår af tabel 4. Der er i bilag 1 en oversigt over, hvordan produktionsarealet er opgjort.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Bygning 5	574	Blandet ventilation	3 m	(#371827) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	120
Bygning 6	630	Naturlig ventilation	3 m	(#371757) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	240
Bygning 7+8	4366	Blandet ventilation	6 m	(#371779) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	180
				(#371777) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	3180
				(#371772) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	310
Bygning 9	1038	Naturlig ventilation	3 m	(#371802) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	1000
Sum						5030
Nudrift						
Bygning 5	574	Blandet ventilation	3 m	(#371803) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	120
Bygning 6	630	Naturlig ventilation	3 m	(#371804) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	240
Bygning 7+8	4366	Blandet ventilation	6 m	(#371807) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	180
				(#371806) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	3180
				(#371805) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	310
Bygning 9	1038	Naturlig ventilation	3 m	(#371808) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	1000
Sum						5030
3 års drift						
Bygning 5	574	Blandet ventilation	3 m	(#371809) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	120
Bygning 6	630	Naturlig ventilation	3 m	(#371810) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	240
Bygning 7+8	4366	Blandet ventilation	6 m	(#371813) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	180
				(#371812) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	3180
				(#371811) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	310
Sum						4030

Tabel 4: Oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal

Det der indgår i arealet, er alle gangarealer inkl. tværgange mv. samt den del af sengebåsene som er fra nakkebommen og ud til sengebåsekanten. Dvs. den del af sengene, hvor koen kan stå.

For dybstrøelsesarealerne er det hele arealet, hvor dyrene kan opholde sig, der indgår i produktionsarealet.

Opsamlingsplads, klovbeskæringsområde og udendørs gangarealer, hvor dyrene ikke kan opholde sig, når de ikke er til malkning og klovbeskæring, er ikke medregnet i produktionsarealet.

Foder

Ensilage opbevares i de udendørs plansiloer og i den indendørs foderlade. Der kan forekomme markstakke, som vil blive håndteret efter gældende regler. Den samlede opbevaring af foder vil være på ca. 4,25 mio. foderenheder, og vil kunne opbevares i nuværende plansiloer.

Råvarer opbevares i foderlade, og der er en kraftfodersilo ved malkestalden. Kraftfoderet blæses ind i lukket silo.

Gødningsopbevaring

Gødningsopbevaringen er oplyst i ansøgningen og fremgår af tabel 5.

Breumvej 12	Opbevaringsanlæg
Flydende husdyrgødning	Gyllebeholder på 200 m ³ (taget ud af drift)
	Gyllebeholder på 900 m ³
	Gyllebeholder på 2.000 m ³
	Gyllebeholder på 3.000 m ³
	Gyllebeholder på 4.500 m ³
	Kanaler på 400 m ³
Dybstrøelse	Markstakke, samt direkte levering til biogas

Tabel 5: Opbevaringskapacitet.

Gylle samt dybstrøelse fra ejendommen leveres til biogasanlæg. Spildevandet fra plansiloerne udsprinkles på markerne. Der er i særskilt sag meddelt tilladelse til udsprinkling.

Det vurderes, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Energi- og vandforbrug.

Husdyrbrugets energi- og vandforbrug i den eksisterende, såvel som ansøgte drift fremgår af tabel 7.

Forbrug	Nudrift	Ansøgt
El	177.000 kWh	177.000 kWh
Vand	25.300 m ³	25.300 m ³

Tabel 7: Energi- og vandforbrug

Der sker ingen udvidelser eller ændringer i dyreholdet, hvorfor forbruget af vand og el er uændret.

Der er redegjort nærmere for vand- og energiforbruget i afsnittet vedr. "bedst tilgængelige teknik" (BAT).

Råvarer og hjælpestoffer

Der er en dieselolietank fra 2008 på 5.000 liter og en tank fra 1999 på 1.200 liter på ejendommen.

Der opbevares pesticider i den ældre kostald. Midlerne opbevares i aflukket rum uden afløb.

I senere afsnit om driftsforstyrrelser og uheld er der taget stilling til risici i forbindelse med opbevaring og håndtering af olier og kemikalier.

Olietanke er omfattet af olietankbekendtgørelsen⁸ om indretning, etablering og drift af heraf.

Affald

Affald fra husdyrbrug kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (Pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller, malet og lakeret træ).
- Færligt affald (lysstofrør og sparepære, spraydåser, pesticidrester, oliefiltre, batterier).
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester).
- Døde dyr.
- Forbrændingseget affald (halmballesnor, papirsække, gamle frønnede bildæk).
- Deponeringseget affald (asbestholdige byggemateriale).

Alt brændbart affald opbevares i container, der er placeret ved den udendørs plansilo. Containeren tømmes efter behov af autoriseret firma.

Brugte kanyler mv. opbevares i brudsikker spand, og afleveres efter gældende regler eller medtages af dyrlæge sammen med evt. rester af medicin.

Døde dyr opbevares i kølebrønd. Døde kalve afhentes en gang ugentlig. Køer afhentes efter behov. Det vurderes, at det ikke er til gene for omgivelserne.

Der kan forekomme andre affaldstyper, og de vil blive bortskaffet efter gældende regler.

Husdyrbruget er omfattet af kommunes til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til gældende regulativer.

I den daglige drift er der en række affaldsprodukter til bortskaffelse via private og kommunale ordninger.

Alt brændbart affald i form af ensilageplastik, strik, pap og papir mv. opbevares i lukket container. Containeren er placeret ved den udendørs plansilo, således at den er let at komme til i dagligdagen, samt ved afhentning. Containeren tømmes efter behov af autoriseret firma.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ) forefindes ikke i den daglige drift. I tilfælde af, at den type affald opstår, bortskaffes det til den kommunale genbrugsplads.

Fagligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre eller spraydåser indsamles ved værkstedet og afhentes af privat firma.

Olieaffald er ikke normalt forekommende på bedriften, da maskinerne til stalddriften serviceres på lokale værksteder. Markdriften er udliciteret, hvorved der ikke findes maskiner hertil på ejendommen.

---

⁸ Bekendtgørelse nr. 1321 af 21.12.2011 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Brugte kanyler mv. i forbindelse med behandling af køer opbevares i brudsikker spand. Spanden medtages af dyrlæge i forbindelse med besætningsbesøg. Der forekommer normalt ikke rester af medicin på ejendommen. Skulle der opstå evt. rester medtages det af dyrlæge.

Døde dyr opbevares i kølebrønd med fast bund og låg. Brønden er placeret ved foderladens sydlige ende og derved ugenert i forhold til nabobeboelser. Døde kalve afhentes en gang ugentlig. Døde køer afhentes efter behov og tilmeldes til Daka senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Der kan forekomme andre affaldstyper, og de vil blive bortskaffet efter gældende regler.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Spildevand/restvand

Sanitært spildevand fra driftsbygninger ledes via septiktank til godkendt nedslivning. Vaskevand fra malkeanlæg og malkestald samt øvrigt vandspild ledes til gylletank.

Plansiloer og forplads udgør ca. 5.100 m². Spildevandet herunder ensilagesaft og restvand fra plansiloerne udsprinkles. Der er tidligere i særskilt sag meddelt tilladelse til udsprinkling af spildevand fra plansiloer.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen indeholder en række krav til håndtering af spildevand fra plansiloer. Restvand fra ensilageopbevaringsanlæg er defineret som ikke-saftgivende ensilage og væske opsamlet senere end 1 måned efter ilægning af saftgivende ensilage.

- Næringsstoffer i ensilagesaft og restvand må kun tilføres afgrøder med kvælstofnorm eller retningsgivende norm for fosfor og kalium.
- Ensilagesaft må kun udbringes fra høst til 1. nov, såfremt det sker på bevoksede arealer eller arealer, hvor der er afgrøder den efterfølgende vinter.
- Ensilagesaft må ikke udbringes i perioden 15. nov – 1. februar.
- Udbringning af ensilagesaft og restvand må ikke give anledning til unødige gener.
- Ensilagesaft og restvand må ikke udbringes på arealer og på en sådan måde, at der er fare for afstrømning til vandløb herunder dræn, søer over 100 m² og kystvande eller på vandmætte, oversvømmet, frossen eller sne-dækket jord. Ej heller inden for 2 m bræmmen til vandløb og søer jf. vandløbslovens § 69 stk. 1.

Det er ikke unormalt, at der i vinterhalvåret er to måneder med frost, vandmættet jord eller lign, hvor restvand ikke må udbringes. Der bør derfor være minimum i alt to måneders opbevaringskapacitet på husdyrbruget for restvand.

De to måneders opbevaringskapacitet kan være overskydende kapacitet i en gyllebeholder, hvori der forvejen opbevares gylle. Det vurderes ikke at være nødvendigt at stille selvstændigt krav om bufferkapacitet som en del af udsprinklingsanlægget, idet opbevaringsanlæg for ensilagesaft og restvand jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler skal tømmes så ofte, at de ikke løber over. Såfremt der kommer et skybrud er det således ansøgers ansvar at sikre sig, at der ikke sker overløb og som konsekvens heraf forurening af miljøet.

For at sikre udsprinklingen sker på et areal der står i forhold til plansiloerne, er udsprinklingsarealets størrelse som minimum svarende til det areal, hvorfra spildevandet udsprinkles.

Tagvandet ledes til faskiner.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Påvirkning af den omgivende natur og vandmiljøet behandles nedenfor i afsnittet om husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne - naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Der pumpes gylle fra stalden til gyllebeholderen dagligt med traktorpumpe. Der er kun omrøring i forkanalen, da staldene er med linespil. Gylletankene omrøres kun forud for udbringning.

Alle stalde er med naturlig eller blandet ventilation.

Lugtgener fra staldene vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget som udgangspunkt ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgeneafstande. Geneafstanden beskriver den afstand som minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper. Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. Eksempelvis vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel end beboere i byområder. Beboelsesejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Geneafstanden for lugt beregnes i det digitale ansøgningskema, og resultaterne fremgår af tabel 8. Der sker automatisk en korrektion for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant. I den konkrete ansøgning er geneafstanden ikke korrigeret.

Områdetype	Minimums afstand til omkringboende (geneafstand) Nudrift og ansøgt drift er ens	Aktuel afstand Nudrift og ansøgt drift er ens
Byzone St Darum	573,0 m	*308,7 m
Samlet bebyggelse Gl Darumvej 26	393,8 m	*504,5 m
Enkelt bolig Gl Darumvej 28	124,9 m	*221,9 m

Tabel 8: Lugt.

*Vægtet gennemsnitsafstand

Nærmeste nabobolig uden landbrugspligt er GI Darumvej 28, og nærmeste samlede bebyggelse i landzone er begyndende ved GI Darumvej 26. Nærmeste byzone er St Darum.

Ifølge beregningerne er afstanden til henholdsvis samlet bebyggelse og nabobeboelse større en lugtgeneafstanden og beskyttelsesniveauet for lugt er dermed overholdt.

Geneafstanden til byzone er ikke overholdt, men kommunen kan vurdere om der er grundlag for at meddele godkendelse, da ansøgt korrigeret geneafstand er mindre end eller lig med nudrift korrigeret geneafstand, og vægtet gennemsnitsafstand er større end 50 % af geneafstand. Hensigten med bestemmelsen er, at give mulighed for at eksisterende husdyrproduktioner kan foretage enkelte produktionsmæssige tilpasninger, hvis lugtgenerne ikke forøges.

I nærværende ansøgning sker der hverken etablering, udvidelse eller ændringer af stalde. Der er udelukkende tale om en ny godkendelse som følge af ændring af husdyrrace og dyresammensætning.

Beregninger i Husdyrgodkendelse.dk viser, at lovens minimumskrav til nærmeste nabobeboelser uden landbrugspligt og samlet bebyggelse er overholdt. Afstandskravet til byzonen er ikke overholdt. Da der ikke sker ændringer i produktionsarealet, er lugtgeneafstanden uændret i forhold til nudriften.

Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

Støj og transport

De væsentligste støjklender på et husdyrbrug er malke- og køleanlæg, pumper, staldventilation, støj fra transporter mv.

Der kan forekomme støj fra vakuumpumpe og køleanlæg, som er placeret i malkerummet. Vakuumpumpen er stort set i drift hele døgnet. Vakuumpumpen er en frekvensstyret pumpe som støjer mindre end traditionelle vakuumpumper.

Der ud over kan der forekomme støj fra fyldning af kraftfodersilo, som sker ved indblæsning. Kraftfodersiloen fyldes ca. hver 6. uge og indblæsningen har en varighed af ca. 0,5 time. Det sker normalt i dagstiden, men tidspunktet bestemmes af vognmandens køreplan.

I løsdriftsstalden er der naturlig ventilation med loftsventilatorer, mens der i den gamle kostald er mekanisk ventilation med tre afkast der alle er placeret i kip. Den gamle kostald anvendes til syge og karantænestald.

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Der sker ikke ændringer i støjklenderne i forhold til nuværende drift. Naboer vil i perioder specielt ved ensilering kunne opleve støj fra husdyrbruget. De fleste støjende aktiviteter ligger i dagtimerne. Ved ensilering vil der være aktiviteter udenfor normal arbejdstid. Dette er dog begrænset til relativt få dage om året. Da der ikke sker ændringer, vurderes det, at husdyrbruget nuværende aktiviteter ikke medfører væsentlig gener for omgivelserne.

Støjbelastningen fra transport vurderes ud fra antallet af til- og frakørsler. Tabel 9 indeholder en oversigt over transporttyper. Da der ikke sker udvidelse eller ændringer i dyreholdet vurderes antal transport i tabel 9, at være gældende for både nudrift og ansøgt drift.

Beskrivelse af indkørslerne fra Breumvej begyndende fra øst:

- a. Anvendes i forbindelse med parkering af maskiner
- b. Ind- og udkørsel til brovægt
- c. Anvendes af Arla til afhentning af mælk og foderstof i forbindelse med indblæsning af foder.
- d. Ind- og udkørsel i forbindelse med besøg til stalden (det er indgang til malkestald)
- e. Stald. Foder og dyr.
- f. Stald. Værksted og tankning.
- g. Stuehus

Kort 4: Indkørsler

Ind- og udkørsel ensilering og læsning af foder.

Transporttype	Nudrift	Antal ansøgt
Afhentning af mælk	183	183
Leverance og afhentning af levende dyr	250	250
Indlevering af foder / korn	53	53
Transport til anden ejendom	365	365
Transport af eget foder, herunder ensilage og halm	560	560
Udbringning af husdyrgødning	435	435
Udbringning af dybstrøelse	100	100
Afhentning af døde dyr	75	75

Renovation	26	26
I alt	2.047	2.047

Tabel 9: Oversigt over transporter til og fra Breumvej 12, 6740 Bramming. En transport svarer til en til- og frakørsel.

Antallet af transporter i ansøgt drift er i størrelsesorden 2.000-2.100 stk. årligt fordelt på de i tabel 9 viste områder.

Det vurderes, at der ikke er nabobeboelser så tæt på bedriften, at de vil blive generet af væsentlig støj fra til- og frakørsler til ejendommen.

Der vil ligeledes forekomme transporter gennem St Darum. Transporterne vil ske dels i samlet bebyggelse i landzone og dels i kanten af byzone på de gennemgående veje.

Transporter foregår normalt inden for normal arbejdstid på hverdage. I højsæson for udbringning af husdyrgødning og ensilering kan det være nødvendigt med transporter i weekender eller uden for normal arbejdstid. Alle øvrige transporter vil være fordelt jævnt ud over året. Mælk afhentes på alle tidspunkter på døgnet og sker efter mejeriets køreplan.

Støj ved ensilering:

Græsset ensileres normalt 4 gange årligt i sommerhalvåret fra maj til oktober. Hver ensilering tager mellem 2-3 dage afhængigt af vejrforholdene. Transporter uden for normal arbejdstid vil forekomme ved slæt, da siloerne skal fyldes hurtigst muligt mht. kvaliteten af foderet.

Majsen ensileres én gang årligt i september/oktober måned. Ved normalt godt høstvejr tager det 3-4 dage. Transporter udenfor normal arbejdstid vil forekomme i forbindelse med ensileringen.

Ca. 1/3 af ensilagen opbevares i foderladen og resten i de udendørs plansiloerne. I forbindelse med indkørslerne vurderes der ikke, at der er naboer, der er direkte generet af transporten.

Der vil kunne forekomme mindre mængde af ensilage opbevaret i markstakke. Disse placeres normalt syd for ejendommen, hvorved der ikke vil være gener for omgivelserne i forbindelse med transporter og opbevaring.

Transporter herunder transportveje med husdyrgødning omkring St Darum er vurderet i tidligere godkendelser til Breumvej 12. Der er ikke tidligere fundet grundlag for at stille skærpede vilkår til tidspunkter for transporter eller brug af bestemte adgangsveje i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Med de angivne transporter, samt til- og frakørselsforhold, samt at interne transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne, vurderes det at transporter ikke vil påvirke nærmiljøet væsentligt. Transporter vil ligeledes være uændret i forhold til nudriften.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Ofte vil det være rystelser maskinføreren udsættes for. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold behandles ikke nærmere her.

I forbindelse af transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog normalt ikke være i et omfang, der overstiger hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje.

Der er ikke nabobeboelser, der ligger umiddelbart op til bedriftens indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Støv, fluer og skadedyr

Støvgener kan opstå ved håndtering af foder og halm. Håndtering af foder og halm foregår primært indendørs og vurderes ikke at give gener for omgivelserne.

Støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og som følge af beligheden, vil der ikke være væsentlige gener for omkringboende naboer.

Der foretages bekæmpelse af fluer og rotter/mus efter anerkendte retningslinjer med godkendte midler. Er der synlige tegn på rotter kontaktes firmaet, som der er indgået aftale med vedr. rottebekæmpelse.

Det vurderes, at med den nuværende håndtering af forekomst af fluer og skadedyr, vil der ikke blive gener for de omkringboende.

Lys

Der er natbelysning på i staldene, men der kan være fuld belysning i dele af staldene hele døgnet, da der er døgnovervågning af dyrene på grund af de mange kælvninger.

Der er en enkelt lampe udendørs over porten ind til stalden mod nord. Den uden-dørs belysning anvendes sjældent.

Der sker ingen ændringer af udendørsbelysningen som følge af ansøgningen. Ejendommen er delvis afskærmet af beplantning mod nord og øst. Eksisterende belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gylletanken, spild af olie- og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

Hvert 10. år kontrolleres gyllebeholderne af en autoriseret kontrollant. Minimum én gang årligt kontrolleres gyllebeholderne visuelt for eventuelle kabelbrud, skader på kabelbeskyttelse, revner og utætheder i elementer. Ved skade eller tegn på skade, kontaktes leverandør af gylletanke for udbedring af skaden.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen⁹ er der fastsat en række krav til sikring af gyllebeholdere. Beholdere beliggende nærmere end 100 meter fra et vandløb eller en sø (>100 m²) skal jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen have etableret et alarmsystem, som kan registrere pludselige fald af overfladen i beholderen og meddele dette elektronisk til driftsherren.

Beholdere, der samtidig er beliggende i et risikoområde, skal desuden have etableret en beholderbarriere, evt. i form af jordvold, der mindst kan tilbageholde den del

---

⁹ Bekendtgørelse nr. 1324 af 15.11.2016 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

af beholderens indhold, der er beliggende over terræn. Jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen defineres et risikoområde som et område, hvor terrænet skrånede med en gennemsnitlig hældning på mere end 6 grader fra beholderen mod vandløbet.

Da gyllebeholdere på Breumvej 12 ligger mere end 100 m fra vandløb og søer, og terrænet ikke hælder mere end 6 grader er der i husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke fastsat særlige krav til sikring af gyllebeholdere.

Opbevaring af olie- og kemikalier er beskrevet i afsnittet om råvarer og hjælpestoffer.

Der er udarbejdet beredskabsplan for ejendommen. Det vurderes derfor at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af uheld, således af gener minimeres.

Landskab og kulturmiljø

Der sker ingen ændringer af stalde og tilhørende produktionsanlæg og derfor vil der ikke være ændringer, der kan påvirke kulturmiljøet og de landskabelige værdier.

Da der ikke sker bygningsmæssige ændringer eller anlægsarbejder, vil der ikke ske en væsentlig påvirkning af landskabet som følge af projektet.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

En ansøgning om miljøgodkendelse skal indeholde en redegørelse for husdyrbrugets valg eller fravalg af BAT beskrevet i Miljøstyrelsens vejledninger, Miljøstyrelsens BAT-blade og teknologibeskrivelser, Landscentret BAT-byggeblade samt BREF-dokumentet for intensiv svine- og fjerkræavl. BREF-dokumentet er ikke gældende for kvægbrug, men selve principperne i BREF-dokumentet, vurderes dog også at kunne anvendes for kvægbrug.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak (stald og lager)

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdien¹⁰ for ammoniak ud fra det princip, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger 100 kr. pr. kg. reduceret N, ikke bør indgå i vurderingen.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget, hvor der særligt skelnes mellem eksisterende og nye staldanlæg. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

I den konkrete sag sker der ingen udvidelser eller ændringer af stalde.

Ifølge Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår kan emissionsgrænseværdien for den samlede, årlige ammoniakemission fra anlægget, som er opnåelig ved anvendelse af BAT, beregnes til 6.156 kg NH₃-N. Beregningerne er foretaget i husdyrgodkendelse.dk.

---

¹⁰ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer), Miljøstyrelsen maj 2011. Konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer, Miljøstyrelsen februar 2012

I ansøgningen på Breumvej 12 er der en samlet årlig ammoniakemission på 6.156 kg NH₃-N. Da den faktiske ammoniakemission er lig eller mindre end den vejledende emissionsgrænseværdi vurderes BAT at være overholdt i ansøgningen.

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er primært knyttet til valg af staldsystem/-teknologi, samt opbevaring af husdyrgødning.

De virkemidler, der er anvendt på Breumvej 12 fremgår af følgende redegørelse vedrørende staldindretning og opbevaring af husdyrgødning.

Hver dag foretages skrabninger af gyllekanalerne for hver 8. time. Skraberne i kanalerne er forsynet med timer.

Foder

Der er følgende tiltag vedrørende BAT og foder:

- Ensilage opbevares i plansiloer med opsamling af vand, hvorved risikoen for forurening af det omkringliggende miljø mindskes. Endvidere reduceres foderspild og foderet holdes renere til fordel for dyrenes velfærd.
- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der tages analyser af grovfoder, og foderplanen tilpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.
- Der udarbejdes foderplaner med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.

Opbevaring af husdyrgødning

Der er følgende tiltag vedrørende BAT og opbevaring af husdyrgødning:

- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødernes behov.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og evt. brud. Ved skader kontaktes leverandør.
- Tankene tømmes ca. en gang årlige for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Gylle omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder kravene til holdbarhed, tæthed og styrke.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Ved fodring af malkekvæg vil mange fodermidler i praksis have et fosforindhold, som overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Fodermidlernes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Samtidig medfører manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargen i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, som tager hensyn hertil.

Der på nuværende tidspunkt ikke tilgængelige teknikker eller teknologier til at reducere fosforudledning via fodring.

Øvrige parametre ved vurdering af "bedst tilgængelig teknik"

Vurderingen af BAT foretages også i forhold til følgende parametre:

- Management
- Forbrug af vand og energi
- Udbringning af husdyrgødning

Management

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, at der forefindes beredskabsplaner der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser samt at registrere forbruget af næringsstoffer. Desuden er der beskrevet en række elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning herunder krav om gødningsplanlægning og –regnskaber samt retningsgivende normer for husdyrholdets næringsstof behov.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og management:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Der foretages dagligt tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlæggene, er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressource forbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejdsgange.
- Rengøring i og omkring bygningerne foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder bl.a.

- At hjælpestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed
- At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.

I BAT er der redegjort for, at bedriften har fokus på management og egenkontrol. Husdyrbruget lever op til Arlagård konceptet og der udføres årligt klimatjek. Driften af husdyrbruget forventes derfor ikke samlet set at medføre en væsentlig negativ virkning for miljøet.

Forbrug af vand og energi

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og vand og energiforbrug:

- Til køling af mælk anvendes der isbank og pladekøling.
- Der er etableret varmegenindvinding på pladskøleren, således at varmen bliver genanvendt til opvarmning af servicebygning.
- Vandet fra pladekøleren bliver opbevaret i buffertanke og genanvendt til drikkevand til køerne
- Vacuum pumpen er frekvensstyret.
- Når der ikke arbejdes i staldene i løbet af natten sættes lyset til natbelysning med undtagelse af staldafsnit med overvågning.
- Der er LED belysning i staldene

Der er fokus på at minimere energi- og vandforbrug i den daglige drift og ved udskiftning af teknikker, der forbruger vand og energi. Det vurderes, at ejendommens forbrug af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse den gødningsmængde, der skal spredes på marken til arealet og afgrødernes behov. Det er BAT at undgå at

sprede gødningen, når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket af sne, samt at udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstofoptag forekommer.

Alle disse tiltag er implementeret i dansk lovgivning. Heraf kan nævnes harmonikrav samt bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i marken samt krav til kvælstofudnyttelse. Der er endvidere krav om, at der skal planlægges samt føres journal over gødningsudbringningen, hvilket foretages via mark- og gødningsplaner. Desuden er der fastsat specifikke regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.

Samlet set vil den generelle regulering føre til, at udbringningen af husdyrgødning vil ske i overensstemmelse med BAT.

Ophør

Ved ophør af driften af husdyrbruget, vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet. Gyllekanaler, gylletanke, mødding- og ensilagepladser vil blive rengjort, således at der ikke er fare for forurening med husdyrgødning og ensilage-saft.

Det vurderes, at tiltagene ved ophør er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke bliver et tilholdssted for rotter.

Alternative muligheder

Der sker ingen ændringer i stalde og produktionsanlæg. Alternativet til ansøgte godkendelse er at bevare den nuværende godkendelse af anlægget. Det vil dog give udfordringer i forhold til opgørelse af husdyrholdet, da der løbende sker et skift fra tung race til jersey.

0-alternativet er at den nuværende drift fortsætter uændret.

Befolkning og menneskers sundhed

Højt ammoniakindhold i luften kan være sundhedsskadeligt for mennesker. Ifølge lovgivningen er der indført en begrænsning på ammoniakemissionen for husdyrbrug i form af krav om miljøvenlig teknologi (BAT). På Breumvej 12 sker der ingen udvidelser af produktionen og den nuværende produktion overholder lovgivningens krav til BAT, hvorved ammoniakindholdet i luften er begrænset.

Risikoen for antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarerstyrelsens regi. Breumvej 12 ligger ikke i umiddelbar nærhed til institutioner, sygehuse o.l. og derfor er der ingen særlige forhold, som betyder, at der skal udvises særlig forsigtighed.

Fra bedriften forventes der ingen særlige gener for omgivelserne med støv, støj og lugt mv.

Ud fra ovenstående vurderes det, at husdyrbruget på Breumvej 12 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk
47